

Statsrevisorernes Sekretariat
Folketinget
Christiansborg
1240 København K

Holmens Kanal 22
1060 København K
Telefon 33 92 93 00
sim@sim.dk
www.sim.dk

Sagsnr.
2016 - 6165

Social- og indenrigsministerens redegørelse til beretning nr. 21/2015 om indsatsen over for anbragte børn.

Doknr.
394756

Som anmodet i brev af 17. august 2016 fremsendes hermed min redegørelse for de foranstaltninger og overvejelser, som beretning nr. 21/2015 om indsatsen over for anbragte børn har givet anledning til.

Dato
14-10-2016

Af Rigsrevisionens beretning fremgår det, at Rigsrevisionen finder, at der fra 2006 har været et stort gab mellem lovens centrale krav og den kommunale sagsbehandling. Statsrevisorerne kritiserer på den baggrund, at kommunernes sagsbehandling i mange anbringelsessager ikke overholder lovens krav om børnesamtaler, handleplaner og børnefaglige undersøgelser. Jeg har noteret mig, at Statsrevisorerne og Rigsrevisionen derfor finder, at ministeriet ikke i tilstrækkelig grad har understøttet kommunerne i at indfri Anbringelsesreformens formål.

Rigsrevisionens kritik af kommunernes sagsbehandling bygger primært på Ankestyrelsens praksisundersøgelser. Der er tale om stikprøveundersøgelser, der dækker sager i perioden 2006-2013.

Det er min opfattelse, at en del af baggrunden for kommunernes udfordringer har været, at Folketinget har gennemført en række store reformer med omfattende lovændringer over en forholdsvis kort årrække. Det har vist sig, at det har været en større udfordring for kommunerne end først antaget at implementere de mange reformer.

Jeg mener, at det er vigtigt, at der fremadrettet ikke vedtages nye omfattende regelændringer, før der er fulgt op på implementeringen af tidligere ændringer. Endvidere bør der være opmærksomhed på, at det i hvert enkelt tilfælde overvejes, hvorvidt lovændringer er den bedste måde at opnå praksisændringer på.

Jeg mener desuden, at der fra politisk side, såvel som fra ministeriets side, fremadrettet er behov for at følge langt bedre op på kommunernes implementering af reformer, end der har været gjort tidligere. Jeg kan konstatere, at der allerede i dag er kommet et langt større fokus på at sikre, at der bliver fulgt op på implementeringen. Dette har således været gældende ved de seneste reformer på området eksempelvis i forbindelse med vedtagelsen af Tilsynsreformen, der trådte i kraft i 2014, og "Overgrebspakken", der trådte i kraft i efteråret 2013. Der er ved begge reformer gennemført en grundig og målrettet opfølgning på implementeringen for at kunne foretage nødvendige justeringer, ligesom evalueringresultaterne efterfølgende er drøftet politisk.

Det er min opfattelse, at ovenstående er centrale forudsætninger i forhold til at forbedre sagsbehandlingen, og jeg vil som minister sætte mig i spidsen for at sikre dette fremadrettet, når der skal vedtages nye reformer og ske større ændringer på området.

Som beretningen påpeger, har Social- og Indenrigsministeriet, i den periode beretningen omhandler, indsamlet viden om kommunernes praksis. Ministeriet har derfor også haft kendskab til, at kommunerne har haft udfordringer med sagsbehandlingen. Denne viden er netop baggrunden for, at der på ministerområdet er blevet iværksat en række initiativer til at understøtte kommunerne i at forbedre deres sagsbehandling på området for udsatte børn og unge.

I satspuljekredsen er der således blevet prioriteret midler til en række understøttende indsatser. Det gælder bl.a. etablering af en særlig Task Force på børneområdet, der hjælper kommuner, der oplever udfordringer med sagsbehandlingen med at få rettet op. Det gælder også etablering af et ledernetværk, der understøtter en tættere sparring på tværs af kommunerne. Derudover er der afsat midler til en massiv efteruddannelsesindsats målrettet sagsbehandlere, hvor der er oprettet en diplomuddannelse, en masteruddannelse og et katalog med enkeltstående kurser særligt målrettet de områder, hvor kommunerne har udfordringer med deres sagsbehandling. Der er tale om relevante initiativer, der adresserer både ledelsesniveauet og sagsbehandlerniveauet i kommunerne. Det er desuden initiativer, der bl.a. påvirker måden, der arbejdes på over tid, og dermed også kræver tid for at skabe forbedringer. Det er derfor også initiativer, som jeg forventer på længere sigt er med til at skabe positive forandringer i kommunerne.

Samtidig skal kommunernes praksis fortsat følges tæt gennem blandt andet Ankestyrelsens praksisundersøgelser, SFI's trivselsundersøgelse blandt anbragte børn og unge, Ankestyrelsens velfærdsundersøgelser, anbringelsesstatistikken og underretningsstatistikken og tilbagemeldinger fra Task Force mv.

Jeg har noteret mig, at Statsrevisorerne finder det kritisabelt, at Social- og Indenrigsministeriet efter 10 års indsats ikke kan dokumentere, at kommunernes sagsbehandling i forhold til anbringelse af børn er blevet bedre, eller at indsatsen har haft den tilsligtede effekt. Af Rigsrevisionens beretning fremgår det desuden, at ministeriet ikke kan dokumentere effekten af de konkrete understøttende initiativer, der er iværksat til at hjælpe kommunerne med at forbedre deres sagsbehandling.

Det er mange og meget forskellige forudsætninger, der til sammen skaber god sagsbehandling i kommunerne. Det gælder bl.a. de rammer for sagsbehandlingen, som kommunerne har ansvaret for er til stede, bl.a. ift. organisering og tilrettelæggelse af arbejdet, god og relevant faglig ledelse og de rette faglige kompetencer blandt både sagsbehandlere og ledelse.

Af den årsag er det komplekst at måle den isolerede effekt af enkelte initiativer i forhold til at kunne påvise en forbedring af sagsbehandlingen på tværs af landets kommuner. Imidlertid er jeg meget enig i, at problemstillingen understreger behovet for at få mere viden om effekten af indsatserne på området. Det gælder også effekten af den samlede indsats overfor anbragte børn og unge, og derfor hænger problemstillingen tæt sammen med spørgsmålet om understøttelse af kommuner og tilbud i at kunne måle og dokumentere effekten af deres indsats over for anbragte børn.

Det fremgår af Rigsrevisionens beretning, at kommunerne endnu ikke er nået langt med at måle effekten af deres indsats over for anbragte børn hverken på kort eller på langt sigt, og derfor ikke systematisk inddrager viden om effekt af de forskellige indsatser i deres styring af området. Rigsrevisionen vurderer, at Social- og Indenrigsministeriet ikke i tilstrækkelig grad har understøttet, at der kan dokumenteres og måles effekt af indsatsen over for anbragte børn. Statsrevisorerne bemærker i relation hertil,

at Social- og Indenrigsministeriet kun har stillet få redskaber til rådighed for kommuner og sociale tilbud, der kan hjælpe med at måle og dokumentere effekten af indsatsen.

Jeg er enig i denne vurdering. Der har tidligere ikke været tilstrækkeligt med fokus på effekt og virkning af indsatserne på området, og det er jeg meget optaget af, at vi får ændret fremadrettet. Det er min overbevisning, at en reel forbedring af indsatsen over for anbragte børn og unge, og for området for udsatte børn og unge som helhed, netop afhænger af et øget fokus på effekt og virkning af indsatserne.

Satspuljepartierne har indgået en fælles aftale om, at satspuljemidlerne fremadrettet skal målrettes større og mere effektfulde initiativer indenfor prioriterede temaer jf. "Aftale om principperne for satspuljens tilvejebringelse og udmøntning" (oktober 2015). Det er en afgørende forudsætning for at understøtte, at indsatsen på det sociale område fremadrettet kan ske med udgangspunkt i, hvad der virker og har effekt, da statslige initiativer på området primært finansieres gennem satspuljemidler.

For at kommunerne kan styre efter viden om effekt af indsatserne, kræver det, at det nødvendige data- og vidensgrundlag er til stede. Det er baggrunden for, at der i efteråret 2015 blev oprettet en helt ny afdeling for analyse og datastrategi i Social- og Indenrigsministeriet med det formål at udvikle data og styrke analysekulturen på det sociale område. Opprioriteringen af det strategiske arbejde med dataudvikling omfatter en ambitiøs plan for flere og bedre data på socialområdet frem mod 2020.

Fra ministeriets side består arbejdet med at forbedre måling af virkning og effekt af de sociale indsatser af flere elementer.

For det første skal der opbygges viden om resultater og effekter af sociale indsatser. Det gøres både i forhold til konkrete socialfaglige indsatser og i forhold til den mere overordnede indretning af indsatsen.

Det kommer blandt andet til udtryk i en række satspuljeprojekter, hvor man udvikler og afprøver effektfulde metoder og/eller dokumenterer virkning og effekt af konkrete indsatser. Det gælder eksempelvis i Metodeudbredelsesprogrammet på børneområdet og satspuljeprojektet fra satspuljeaftalen 2016-2019 om lovende social praksis. Rigsrevisionen har i deres undersøgelse valgt at afgrænse sig fra at se på denne del af ministeriets arbejde, som ellers er helt centralt i understøttelsen af kommunerne på dette område.

Samtidig kommer det til udtryk i etableringen af en årlig socialpolitisk redegørelse, der blandt andet bidrager til at sætte fokus på effekt af de sociale indsatser ved at tilvejebringe ny viden om målgrupper, indsatserne og resultaterne på socialområdet. En central del af redegørelsen er at følge op på de 10 nye mål for social mobilitet, der sætter retning for socialpolitikken og fremmer indsatser med dokumenteret effekt.

For det andet består arbejdet med at understøtte måling af effekt og virkning i at understøtte kommunerne og de enkelte sociale tilbud i deres arbejde med lokalt at opbygge viden om indsatserne via systematisk dokumentation af resultaterne, herunder indsamling af egne data. Derudover handler det også om at udbrede viden om virkningsfulde indsatser til kommuner og sociale tilbud. Dette arbejde sker bl.a. gennem ovennævnte satspuljeprojekter og gennem Socialstyrelsens arbejde.

Samlet set arbejdes der altså på en række fronter med henblik på at opnå mere viden og blive bedre til at dokumentere effekterne af sociale indsatser.

Det kræver en omfattende omlægning af det socialpolitiske arbejde, for at indsatsen på socialområdet - herunder i forhold til anbragte børn og unge - fremadrettet baserer sig på viden om virkning og effekt. Med ovennævnte initiativer er de første, nødvendi-

ge skridt taget, og jeg vil målrettet fortsætte dette arbejde bl.a. ved prioritering af virksomme og langsigtede initiativer fx i forbindelse med satspuljeforhandlingerne.

Der er ved fremsendelsen af dette brev sendt en kopi til Rigsrevisionen.

Med venlig hilsen

Karen Ellemann